

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 18.12.2013
COM(2013) 920 final

2013/0443 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćivača i izmjeni
Direktive 2003/35/EZ**

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2013) 531 final}

{SWD(2013) 532 final}

{SWD(2013) 537 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Opći kontekst – Osnova i ciljevi prijedloga

Direktivom 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹ utvrđene su godišnje nacionalne gornje granice emisija koje je svaka država članica trebala postići do 2010., a koje obuhvaćaju emisije sumporovog dioksida (SO₂), dušikovih oksida (NO_x), nemetanskih hlapljivih organskih spojeva (NMHOS) i amonijaka (NH₃). Cilj im je bio smanjiti onečišćenje zraka i njegov štetan učinak na javno zdravlje i okoliš diljem Unije te postići usklađenost s Protokolom iz Göteborga.²

Potrebno je preispitati i ažurirati te zahtjeve kako bi se riješili preostali znatni zdravstveni rizici i utjecaji na okoliš koje predstavlja onečišćenje zraka u Uniji te kako bi se propisi Unije uskladili s novim međunarodnim obvezama nakon revizije Protokola iz Göteborga u 2012.

Potrebno smanjenje učinaka utvrđeno je u revidiranoj tematskoj strategiji o onečišćenju zraka³ kojom se ažurira način ostvarenja dugoročnog cilja Unije, a to je da se postignu razine kakvoće zraka koje nemaju znatan učinak na zdravlje ljudi i okoliš i ne predstavljaju rizik za njih. Ovaj prijedlog jedan je od glavnih zakonodavnih stupova za postizanje tih smanjenja.

Osim određivanja daljnjih smanjenja emisija koja su potrebna, u ovom je prijedlogu riječ i o nekim nedostacima pri provedbi političkog okvira Unije u području kakvoće zraka i o potrebi za pojačanom koordinacijom između smanjenja emisija i kakvoće zraka te promjene klime i zaštite bioraznolikosti.

S obzirom na vrstu i opseg potrebnih izmjena Direktive 2001/81/EZ i potrebu da se pospješi dosljednost i pravna jasnoća, revizijom Direktive 2001/81/EZ zahtijeva se njezino stavljanje izvan snage i donošenje nove Direktive (ova Direktiva).

Sukladnost s ostalim politikama i ciljevima Unije

Ciljevi ove inicijative u skladu su s ciljevima strategije Europa 2020. za pametan, uključiv i održiv rast te ih pospješuju. Njima bi se trebale potaknuti inovacije za podržavanje zelenog rasta i održavanje konkurentnosti europskoga gospodarstva istodobno pomažući prijelaz na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika, štiteći europski prirodni kapital i iskorištavajući vodstvo Europe u razvoju novih zelenih tehnologija.⁴ Kada je to moguće, teži se pojednostavnjenju i pojašnjenju postojećih politika kako bi se omogućila bolja provedba u smislu pametnih propisa.⁵ Kada se uvode mjere, vodi se briga da se zaštite interesi MSP-ova prema načelu „počnimo od malih”.⁶ Osigurana je dosljednost s blisko povezanim područjima prometa, industrije, poljoprivrede i promjene klime te učinkovitosti resursa.

¹ Direktiva 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2001. o nacionalnim gornjim granicama emisije (SL L 309, 27.11.2001., str. 22.).

² Protokol o suzbijanju zakiseljavanja, eutrofikacije i prizemnog ozona uz Konvenciju Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE) o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka (1999.).

³ Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu Program „Čisti zrak za Europu”, COM(2013) [xxx]

⁴ Komunikacija Komisije „Europa 2020. – Strategija za pametan, održiv i uključiv rast”, COM(2010) 2020 završna verzija, 3.3.2010.

⁵ Komunikacija Komisije „Pametni propisi u Europskoj uniji”, COM(2010) 543 završna verzija, 8.10.2010.

⁶ Komunikacija Komisije, „Počnimo od malih” – „Zakon o malom poduzetništvu” za Europu, COM(2008) 394 završna verzija, 25.6.2008.

2. REZULTATI SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANIM STRANAMA I OCJENE UTJECAJA

Savjetovanje sa zainteresiranim stranama

Postupak revizije odvijao se na temelju stručnog znanja koje je izgrađeno tijekom nekoliko desetljeća provođenja procjena, aktivnosti upravljanja i revizije u području kakvoće zraka u Uniji i na međunarodnoj razini. Savjetovanje je održano s tijelima država članica nadležnima za provedbu tekućeg političkog okvira na svim administrativnim razinama. Od lipnja 2011. do travnja 2013. održano je pet sastanaka dionika kako bi se osigurala transparentnost i kako bi se dionicima omogućilo iznošenje primjedbi i informacija. Svi su sastanci izravno prenošeni na mreži kako bi se omogućilo najveće moguće sudjelovanje. Istovremeno su održana dva javna savjetovanja – prvo krajem 2011., čija je tema bila preispitivanje jakih i slabih strana postojećeg političkog okvira u području kakvoće zraka, a drugo je bilo internetsko javno savjetovanje svih dionika o glavnim opcijama politike na raspolaganju za rješavanje preostalih problema kakvoće zraka, a održano je početkom 2013.⁷ U 2012. provedeno je istraživanje Eurobarometra o mišljenju šire javnosti u pogledu onečišćenja zraka te je o njemu podneseno izvješće.⁸ Komisija i Europska agencija za okoliš (EEA) također su provele pilot-projekt u vezi s provedbom politike u području kakvoće zraka, povezujući tako 12 gradova iz cijele Unije radi procjene lokalnog iskustva s provedbom političkog okvira u području kakvoće zraka.⁹

Rezultati ocjene utjecaja

Potpuna usklađenost sa zakonodavstvom u području kakvoće zraka može se postići u kratkom ili srednjem roku usmjeravanjem na provedbu postojeće politike uz djelovanje država članica. Dok je Direktivu 2001/81/EZ potrebno revidirati kako bi se uključile međunarodne obveze Unije za 2020. u okviru Protokola iz Göteborga, stroža smanjenja nisu primjerena za 2020.

Međutim razdoblje do 2030. drugačiji je slučaj. Kako bi se riješio problem utjecaja na zdravlje i okoliš, potrebne su znatno strože obveze smanjenja emisija. Za 2030. najpoželjnija je opcija 70 % najvećeg mogućeg smanjenja utjecaja na zdravlje u 2030., dodatno optimizirana radi dodatnih smanjenja u pogledu eutrofikacije i ozona. Te obveze smanjenja emisija predstavljaju put prema ostvarenju dugoročnog cilja Unije.

Provedba obveza smanjenja iz Protokola iz Göteborga za 2020. ne podrazumijeva dodatne rashode Unije u odnosu na osnovne vrijednosti. Nove obveze smanjenja za 2030. oblikovane su tako da se provede smanjenje utjecaja kakvoće zraka do 2030. utvrđeno u komunikaciji o programu „Čisti zrak za Europu”. Na temelju ocjene utjecaja oblikovan je nacrt za optimalno ostvarenje željenog smanjenja i ta je optimizacija pomogla pri utvrđivanju nacionalnih obveza smanjenja emisija za šest najvažnijih onečišćivača. Tim obvezama smanjenja ukupni vanjski troškovi onečišćenja zraka smanjit će se za 40 milijardi EUR (prema najopreznijoj procjeni) u usporedbi s 212 milijardi EUR u osnovnim vrijednostima, uključujući izravnu gospodarsku korist u iznosu od više od 2,8 milijardi EUR: 1,85 milijardi EUR zbog smanjenih gubitaka produktivnosti rada, smanjeni troškovi zdravstvene skrbi od 600 milijuna EUR, smanjeni gubitak vrijednosti kultura od 230 milijuna EUR te smanjena šteta za izgrađeni okoliš od 120 milijuna EUR. Te se brojke mogu usporediti s godišnjim troškovima usklađivanja koji iznose 3,3 milijarde EUR ili jednu dvanaestinu smanjenja vanjskih troškova. S obzirom na

⁷ Za savjetovanje su korištena dva upitnika – 1934 osobe odgovorile su na kraći upitnik namijenjen široj javnosti, a primljen je 371 odgovor na duži upitnik za stručnjake i dionike. Vidi http://ec.europa.eu/environment/consultations/air_pollution_en.htm

⁸ Rezultati su dostupni u Eurobarometru 2013.

⁹ Za cjelovite rezultate vidi Izvješće 7/2013 EEA-e.

osnovne vrijednosti, do 2030. će se opterećenje za zdravlje smanjiti za 40 % u usporedbi s 2005. Ovim prijedlogom omogućuje se dodatnih 12 %, što ukupno iznosi 52 % smanjenja u pogledu opterećenja za zdravlje u usporedbi s 2005. U pogledu eutrofikacije, prijedlogom se ostvaruje dodatnih 50 % s obzirom na osnovne vrijednosti.

Gornjim granicama za metan u okviru režima Unije o nacionalnim gornjim granicama emisija mogle bi se smanjiti emisije na troškovno učinkovit način, iako bi politika trebala biti u skladu s Odlukom 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.¹⁰ Odredbe za unapređenje upravljanja i usklađivanje praćenja i izvješćivanja s međunarodnim obvezama mogle bi se uključiti uz veoma skroman administrativni trošak (početni trošak od oko 8 milijuna EUR i godišnji trošak na razini Unije od 3,5 milijuna EUR).

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

Sažetak predloženog djelovanja

Prijedlogom se stavlja izvan snage i zamjenjuje sadašnji režim Unije o godišnjem određivanju gornjih granica za nacionalne emisije onečišćivača zraka, kako je definirano u Direktivi 2001/81/EZ. Time se osigurava primjena do 2020. nacionalnih gornjih granica emisija koje su određene u Direktivi 2001/81/EZ od 2010. nadalje za SO₂, NO_x, NMHOS i NH₃ te se utvrđuju nove nacionalne obveze smanjenja emisija („obveze smanjenja”) primjenjive od 2020. i 2030. za SO₂, NO_x, NMHOS, NH₃, sitne čestice (PM_{2,5}) i metan (CH₄) te prijelazne razine emisija za godinu 2025. primjenjive na iste onečišćivače.

Posebne informacije o glavnim člancima i prilogima navedene su u nastavku.

U člancima 1., 2. i 3. utvrđen je predmet i područje primjene ovog prijedloga i navedene su definicije ključnih izraza koji se u njemu koriste.

U skladu s člankom 4. koji se čita u kombinaciji s Prilogom II. države članice moraju ograničiti svoje godišnje emisije SO₂, NO_x, NMHOS-a, NH₃, PM_{2,5} i CH₄ kako bi ostvarile svoje obveze smanjenja primjenjive od 2020. i 2030. Nadalje, države članice moraju 2025. ograničiti svoje godišnje emisije navedenih onečišćivača na razine utvrđene na temelju linearnog smanjenja, osim ako to zahtijeva mjere koje podrazumijevaju nerazmjerne troškove. U članku 4. navodi se koje izvore emisija ne treba uzeti u obzir.

Člankom 5. omogućuje se državama članicama da se koriste određenim fleksibilnostima, uz uvjet da se Komisija ne protivi: da se uzme u obzir udio smanjenja emisija NO_x, SO₂, i PM_{2,5} koje je postignuto u međunarodnom pomorskom prometu uz određene uvjete; da se zajednički provedu njihove obveze smanjenja za CH₄; i da se predloži prilagođena evidencija emisija kada dođe do nesukladnosti s obvezom smanjenja (osim za CH₄) kao rezultata poboljšanog načina evidentiranja.

Člankom 6. od država članica zahtijeva se da donesu, provedu i redovno ažuriraju svoje nacionalne programe kontrole onečišćenja zraka uz opis načina na koji ispunjuju svoje obveze smanjenja. Nacionalni programi kontrole onečišćenja zraka trebali bi sadržavati barem informacije određene u Prilogu III. (dio 2.) i informacije o smanjenju emisija crnog ugljika te se njima mogu propisati specifične mjere, kako je navedeno u Prilogu III. (dio 1.), u cilju smanjenja emisija PM_{2,5} i NH₃ koje potječu iz poljoprivrednog sektora. Nacionalni programi kontrole onečišćenja zraka izrađuju se u kontekstu cjelokupnog političkog okvira u području

¹⁰ Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine (SL L 140, 5.6.2009., str. 136.).

kakvoće zraka te uključuju informacije o analizama na temelju kojih se vrši odabir mjera. Države članice organiziraju javno savjetovanje o svojim nacionalnim programima kontrole onečišćenja zraka prije nego što ih dovrše. Stoga se člankom 16. izmjenjuje Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ kako bi se osiguralo da su njome obuhvaćeni nacionalni programi kontrole onečišćenja zraka.

Člankom 7., koji se čita u kombinaciji s Prilogom I., zahtijeva se od država članica da prate emisije onečišćivača zraka te da pritom, u skladu s obvezama i smjernicama donesenima u okviru Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka koja se navodi i podrobnije određuje u Prilogu IV., pripremaju i ažuriraju nacionalne evidencije i predviđanja emisija koje trebaju biti popraćene informativnim izvješćem o evidenciji. Države članice koje primjenjuju fleksibilnosti iz članka 5. moraju uvrstiti relevantne informacije u informativno izvješće o evidenciji ili u zasebno izvješće.

U skladu s člankom 8. države članice prate, koliko je moguće, negativne utjecaje onečišćenja zraka na vodne i kopnene ekosustave, na temelju načina određenih u Prilogu V. Države članice imaju pravo koristiti se sustavima praćenja uspostavljenima u okviru drugih instrumenata Unije.

Člankom 9. od država članica zahtijeva se da Komisiji na datume određene Prilogom I. dostave svoj nacionalni program kontrole onečišćenja zraka i njegove ažurirane verzije te sve informacije o praćenju utvrđene u skladu s člancima 7. i 8. Komisija uz pomoć Europske agencije za okoliš i država članica redovito provjerava točnost i cjelovitost dostavljenih podataka nacionalne evidencije emisija.

Člankom 10. predviđeno je da Komisija svakih pet godina izvješćuje o provedbi ove Direktive, uključujući o primjeni članka 4. stavka 2. koji se odnosi na prijelazne razine emisija utvrđene za 2025.

Člankom 11. promiče se sustavno i aktivno širenje podataka elektroničkim putem, prikupljenih i obrađenih u okviru ovog prijedloga te se u tom kontekstu odnosi na zahtjeve utvrđene u propisima Unije, uključujući u Direktivi 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.¹²

Člankom 12. promiče se suradnja Komisije i država članica s trećim zemljama i relevantnim međunarodnim organizacijama kako bi se na bolji način nastavio rješavati problem emisija onečišćivača zraka na svjetskoj razini.

Člankom 13. utvrđeni su načini postupka primjenjivog na temelju članka 6. stavka 7., članka 7. stavka 9. i članka 8. stavka 3. za prilagodbu Priloga I., Priloga III. (dio 1.) i priloga IV. i V. znanstvenom i tehničkom napretku putem delegiranih akata.

Članak 14. odnosi se na postupak ispitivanja odbora kojim se Komisija koristi za donošenje provedbenih akata na temelju članka 5. stavka 6. i članka 6. stavka 9. te se njime propisuje suradnja s postojećim odborom koji je uspostavljen člankom 29. Direktive 2008/50/EZ.

Člancima 15., 17. i 19. utvrđuju se odredbe o kaznama koje se primjenjuju u slučaju povrede nacionalnih odredaba donesenih na temelju prijedloga, o stupanju na snagu i prijenosu prijedloga u zakonodavstvo država članica.

¹¹ Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o osiguravanju sudjelovanja javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na okoliš i o izmjeni direktiva Vijeća 85/337/EEZ i 96/61/EZ s obzirom na sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu (SL L 156, 25.6.2003., str. 17.).

¹² Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ (SL L 41, 14.2.2003., str. 26.).

Članak 18. odnosi se na stavljanje izvan snage Direktive 2001/81/EZ i istovremeno propisuje da se nacionalne gornje granice emisija koje su njome utvrđene i dalje primjenjuju do 31. prosinca 2019.

U Prilogu VI. nalazi se korelacijska tablica.

Pravna osnova

Budući da je zaštita okoliša primarni cilj prijedloga, u skladu s člankom 191. UFEU-a, on se temelji na članku 192. stavku 1. UFEU-a.

Načela supsidijarnosti i proporcionalnosti i odabir instrumenta

Načelo supsidijarnosti primjenjuje se u mjeri u kojoj prijedlog ne potpada pod isključivu nadležnost Unije.

Države članice ne mogu dostatno ostvariti ciljeve prijedloga. Kako bi se riješili ozbiljni problemi kakvoće zraka koji su i dalje prisutni u Uniji, svaka država članica mora smanjiti svoje emisije onečišćivača, a smanjenja provedena u cijeloj Europi mogu se na troškovno učinkovit način koordinirati samo na razini Unije. Utvrđenim obvezama smanjenja uzimaju se u obzir ne samo domaći utjecaji nacionalnih emisija već i njihov prekogranični utjecaj.

Djelovanjem Unije omogućit će se bolje ostvarenje cilja prijedloga. Direktivom 2001/81/EZ utvrđeni su ciljevi smanjenja i minimalni zahtjevi za njihovu provedbu, a na državama članicama je da odrede najbolju kombinaciju mjera kako bi postigle ta smanjenja. To je načelo sadržano u ovom prijedlogu kojim se dalje usklađuju zahtjevi u vezi s nacionalnim programima i praćenjem emisija onečišćivača zraka i izvješćivanjem o njima kako bi se ispravili nedostaci Direktive 2001/81/EZ i kako bi se udovoljilo međunarodnim obvezama preuzetima u okviru Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka i njezinim protokolima. Iako se prijedlogom zahtijeva kontrola emisija na izvoru u poljoprivrednom sektoru, države članice imaju mogućnost da ih ne provedu ako nisu potrebne za ostvarenje predmetne obveze smanjenja.

Prema tome, prijedlog je usklađen s načelom supsidijarnosti.

Odabrani je pravni instrument direktiva jer se prijedlogom utvrđuju ciljevi i obveze, a državama članicama ostavlja dovoljno fleksibilnosti u pogledu odabira mjera za usklađenost i njihovu detaljnu provedbu. Prijedlog je stoga usklađen s načelom proporcionalnosti.

4. POSLJEDICE ZA PRORAČUN

Direktiva će se provesti postojećim proračunom i neće utjecati na višegodišnji financijski okvir.

5. NEOBVEZNI ELEMENTI

Dokumenti s obrazloženjima

Komisija smatra da su dokumenti s obrazloženjima potrebni radi poboljšanja kakvoće informacija o prenošenju direktive zbog sljedećih razloga.

Cjelovito i pravilno prenošenje Direktive nužno je kako bi se jamčilo ispunjavanje njezinih ciljeva (tj. zaštita zdravlja ljudi i okoliša). Uzimajući u obzir da su određene države članice već uredile emisije onečišćivača zraka, prijenos ove Direktive vjerojatno se ne bi ostvario samo jednim zakonodavnim dokumentom, već bi ga sačinjavale razne izmjene ili novi prijedlozi u odgovarajućim područjima. Osim toga, provedba direktive često je vrlo decentralizirana jer su za njezinu primjenu nadležna regionalna i lokalna tijela vlasti, a u nekim državama članicama čak i za njezin prijenos.

Navedeni čimbenici vjerojatno će povećati rizik nepravilnog prijenosa i provedbe direktive, a to će Komisiji otežati izvršavanje njezina zadatka praćenja primjene zakonodavstva Unije. Jasne informacije o prijenosu direktive pridonose osiguravanju usklađenosti nacionalnog zakonodavstva s odredbama direktive.

Zahtjev za dostavu dokumenta s obrazloženjima mogu stvoriti dodatno administrativno opterećenje onim državama članicama koje obično ne rade na taj način. Međutim, moguće

dodatno administrativno opterećenje razmjerno je cilju koji se želi postići, a to je osiguranje učinkovitog prijenosa i potpuno ostvarenje ciljeva ove Direktive.

S obzirom na navedeno, primjereno je od država članica zahtijevati da uz obavijest o svojim mjerama za prijenos dostave i jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između odredaba Direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prijenos.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćivača i izmjeni
Direktive 2003/35/EZ**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹³,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁴,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U Uniji je u posljednjih 20 godina postignut znatan napredak u području antropogenih emisija u zrak i kakvoće zraka zahvaljujući posebnoj politici Unije, uključujući Komunikaciju Komisije „Tematska strategija o onečišćenju zraka”¹⁵ iz 2005. Direktiva 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ bila je od ključne važnosti u tom postupku određivanjem gornjih granica ukupnih godišnjih emisija država članica počevši od 2010. za sumporov dioksid (SO₂), dušikove okside (NO_x), amonijak (NH₃) i nemetanske hlapljive organske spojeve (NMHOS). Kao rezultat toga, emisije SO₂ smanjene su za 82 %, emisije NO_x za 47 %, emisije NMHOS-a za 56 % i emisije NH₃ za 28 % između 1990. i 2010. Međutim, kako je navedeno u programu „Čisti zrak za Europu” (revidirana Tematska strategija o onečišćenju zraka),¹⁷ znatni negativni utjecaji i rizici za okoliš i ljudsko zdravlje i dalje su prisutni.
- (2) Sedmim akcijskim programom¹⁸ potvrđuje se dugoročni cilj Unije za politiku u području kakvoće zraka, radi postizanja razina kakvoće zraka koje nemaju za posljedicu znatne negativne utjecaje na ljudsko zdravlje i okoliš i rizike za njih i u tom se cilju njime zahtijeva potpuna sukladnost s tekućim zakonodavstvom Unije u

¹³ SL C , , str. .¹⁴ SL C , , str. .¹⁵ Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu od 21. rujna 2005. „Tematska strategija o onečišćenju zraka”, COM(2005) 446 završna verzija.¹⁶ Direktiva 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2001. o nacionalnim gornjim granicama emisije za određene onečišćujuće tvari (SL L 309, 27.11.2001., str. 22.).¹⁷ Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu Program „Čisti zrak za Europu”, COM(2013) [xxx]¹⁸ Prijedlog Odluke Europskog parlamenta i Vijeća o Općem akcijskom programu Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta”, COM (2012) 710, 29.11.2012.

području kakvoće zraka, sa strateškim ciljevima i djelovanjima nakon 2020., s pojačanim naporima na područjima na kojima su stanovnici i ekosustavi izloženi visokim razinama onečišćivača zraka i s pojačanom sinergijom između zakonodavstva u području kakvoće zraka i ciljeva politike koje si je Unija postavila za promjenu klime i posebno za bioraznolikost.

- (3) Revidiranom Tematskom strategijom o onečišćenju zraka određeni su novi strateški ciljevi za razdoblje do 2030. radi ostvarenja dugoročnog cilja Unije.
- (4) Države članice i Unija stranke su Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka (Konvencija LRTAP)¹⁹ iz 1979. i nekoliko njezinih protokola, uključujući Protokol iz Göteborga iz 1999. o suzbijanju zakiseljavanja, eutrofikacije i prizemnog ozona.
- (5) Kad je riječ o godini 2020. i sljedeće godine, revidiranim Protokolom iz Göteborga koji je Vijeće prihvatilo u Odluci [xxxx/xxxx/EU]²⁰ utvrđene su, za svaku stranku, nove obveze smanjenja emisija u odnosu na 2005. koja se smatra baznom godinom, u pogledu SO₂, NO_x, NH₃, NMVOC i sitnih čestica (PM_{2,5}), njime se promiču smanjenja emisija crnog ugljika i zahtijeva prikupljanje i čuvanje informacija o štetnim učincima koncentracije i taloženja onečišćivača zraka na ljudsko zdravlje i okoliš i sudjelovanje u programima usmjerenima na učinke u okviru Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka.
- (6) Režim nacionalnih gornjih granica emisija utvrđen Direktivom 2001/81/EZ potrebno je stoga revidirati kako bi ga se uskladilo s međunarodnim obvezama Unije i država članica.
- (7) Države članice morale bi provesti ovu Direktivu tako da se stvarno pridonese ostvarenju dugoročnog cilja Unije u području kakvoće zraka u skladu sa smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije te ciljeva Unije koji se odnose na bioraznolikost i ekosustav smanjenjem razine i taloženja onečišćivača zraka koji uzrokuju zakiseljavanje, eutrofikaciju te onih koji se odnose na ozon ispod kritičnih opterećenja i razina kako je utvrđeno Konvencijom o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka.
- (8) Ovom se Direktivom treba pridonijeti i ostvarenju ciljeva u području kakvoće zraka koji su utvrđeni u zakonodavstvu Unije i ublažavanju utjecaja promjene klime tako da se smanje emisije klimatskih onečišćivača kratkog vijeka te poboljšanju kakvoće zraka na svjetskoj razini.
- (9) Države članice morale bi udovoljiti obvezama smanjenja emisija za 2020. i 2030. utvrđenima u ovoj Direktivi. Kako bi osigurale dokaziv napredak u ispunjenju obveza za 2030., države članice morale bi u 2025. ostvariti prijelazne razine emisija, utvrđene na temelju linearnog smanjenja između njihovih razina emisija za 2020. i razina emisija definiranih obvezama smanjenja emisija za 2030., osim ako bi to podrazumijevalo nerazmjerne troškove. U slučaju da emisije za 2025. nije moguće ograničiti na takav način, države članice morale bi navesti razloge za to u svojim izvješćima pripremljenima u skladu s ovom Direktivom

¹⁹ Odluka Vijeća 2003/507/EZ od 13. lipnja 2003. o pristupanju Europske zajednice Protokolu o suzbijanju zakiseljavanja, eutrofikacije i prizemnog ozona uz Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka iz 1979. godine (SL L 179, 17.7.2003., str. 1.).

²⁰ Odluka Vijeća 2013/xxxx/EU o prihvaćanju izmjena Protokola iz 1999. uz Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka radi suzbijanja zakiseljavanja, eutrofikacije i prizemnog ozona (SL L... str.).

- (10) Neke su se države članice u okviru Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka odlučile na određivanje gornjih granica emisija na temelju potrošnje goriva u sektoru prometa. Posljedica toga jest manjak dosljednosti s njihovom ukupnom potrošnjom energije i statistikom te statistikom Unije u cijelosti. Prema tome, kako bi se osigurala zajednička i dosljedna osnova za sve države članice i Uniju u cjelini, ovom su Direktivom utvrđeni zahtjevi u vezi s izvješćivanjem i obveze smanjenja emisija na temelju nacionalne energetske potrošnje i prodanoga goriva, što omogućuje bolju usklađenost sa zakonodavstvom Unije u području promjene klime i energetike.
- (11) Radi promicanja troškovno učinkovitog ispunjavanja nacionalnih obveza smanjenja emisija i prijelaznih razina emisija, države članice trebale bi imati mogućnost da uzmu o obzir smanjenja emisija iz međunarodnog pomorskog prometa ako su emisije iz tog sektora niže od razina emisija koje bi proizlazile iz sukladnosti sa standardima prava Unije, uključujući ograničenja koja se odnose na sumpor za goriva utvrđena Direktivom Vijeća 1999/32/EZ.²¹ Države članice trebale bi imati i mogućnost da zajedno ispune svoje obveze i prijelazne razine emisija koje se odnose na metan (CH₄) te da se pritom mogu služiti Odlukom br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.²² Radi provjere usklađenosti sa svojim nacionalnim gornjim granicama emisija, obvezama smanjenja emisija i prijelaznim razinama emisija, države članice mogle bi prilagoditi svoje nacionalne evidencije emisija s obzirom na unaprijedene znanstvene spoznaje i metode koje se odnose na emisije. Komisija bi se mogla usprotiviti uporabi svake od tih fleksibilnosti od strane države članice ako uvjeti iz ove Direktive nisu ispunjeni.
- (12) Države članice trebale bi donijeti i provesti nacionalni program kontrole onečišćenja zraka kako bi ispunile zahtjeve za smanjenje emisija i prijelazne razine emisija, i učinkovito pridonijele ostvarenju ciljeva Unije u području kakvoće zraka. U tu svrhu, države članice trebale bi uzeti u obzir potrebu da se smanje emisije u zonama i aglomeracijama koje su pogođene prekomjernim koncentracijama onečišćivača zraka i/ili u onima koje znatno pridonose onečišćenju zraka u drugim zonama ili aglomeracijama, uključujući u susjednim zemljama. Nacionalnim programima kontrole onečišćenja zraka trebalo bi se u tom smislu pridonijeti uspješnoj provedbi planova u području kakvoće zraka donesenih na temelju članka 23. Direktive 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.²³
- (13) Kako bi se smanjile atmosferske emisije NH₃ i PM_{2,5} glavnih uzročnika, u nacionalnim programima kontrole onečišćenja zraka trebale bi biti uključene mjere primjenjive na poljoprivredni sektor. Države članice trebale bi imati mogućnost provedbe mjera, osim mjera utvrđenih ovom Direktivom, koje su na jednakoj razini ekološke djelotvornosti zbog posebnih nacionalnih okolnosti.
- (14) Nacionalni program kontrole onečišćenja zraka, uključujući analizu za lakše određivanje politika i mjera, potrebno je redovno ažurirati.

²¹ Direktiva Vijeća 1999/32/EZ od 26. travnja 1999. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima i o izmjeni Direktive 93/12/EEZ (SL L 121, 11.5.1999., str. 13.).

²² Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine (SL L 140, 5.6.2009., str. 136.).

²³ Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kakvoći zraka i čistom zraku za Europu (SL L 152, 11.6.2008., str.1.).

- (15) Kako bi izradile nacionalne programe kontrole onečišćenja zraka na čvrstim temeljima i sve bitne ažurirane verzije, države članice trebale bi te programe i ažurirane verzije podvrgnuti javnom savjetovanju i savjetovanju nadležnih tijela na svim razinama dok su još sve opcije u pogledu politika i mjera otvorene. Države članice trebale bi uspostaviti prekogranična savjetovanja u slučaju da provedba njihova programa može utjecati na kakvoću zraka u drugoj državi, u skladu sa zahtjevima utvrđenima zakonodavstvom Unije i međunarodnim zakonodavstvom, uključujući Konvenciju o procjeni utjecaja na okoliš u prekograničnom kontekstu (Espoo, 1991.) i njezin Protokol o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš (Kijev, 2003.), kako je odobrilo Vijeće.²⁴
- (16) Države članice trebale bi, za sve onečišćivače zraka obuhvaćene ovom Direktivom, utvrditi evidencije emisija, predviđanja i informativna izvješća o evidenciji i o njima izvješćivati što bi Uniji trebalo omogućiti da ispuni svoje obveze u pogledu izvješćivanja u okviru Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka i njezinim Protokolima.
- (17) Radi održavanja sveukupne dosljednosti Unije u cjelini, države članice trebale bi osigurati da izvješćivanje Komisiji o njihovim nacionalnim evidencijama emisija, predviđanjima i informativnim izvješćima o evidenciji bude potpuno usklađeno s njihovim izvješćivanjem u okviru Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka.
- (18) Kako bi se procijenila učinkovitost nacionalnih obveza smanjenja emisija utvrđenih ovom Direktivom, države članice trebale bi također pratiti, ako je moguće, učinak tih smanjenja na kopnene i vodne ekosustave, u skladu sa smjernicama utvrđenima na međunarodnoj razini te bi o tim učincima trebale dostaviti izvješće.
- (19) U skladu s Direktivom 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁵ države članice trebale bi osigurati aktivno i sustavno širenje informacija elektroničkim putem.
- (20) Potrebno je izmijeniti Direktivu 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁶ kako bi se osigurala dosljednost ove Direktive s Konvencijom iz Aarhusa iz 1998. o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša.
- (21) Kako bi se uzeo u obzir tehnički napredak, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije treba delegirati Komisiji u vezi s izmjenjivanjem smjernica o izvješćivanju utvrđenih u Prilogu I. te u Prilogu III. dijelu 1., i Prilozima IV. i V. kako bi ih se prilagodilo tehničkom napretku. Posebno je važno da Komisija provede odgovarajuća savjetovanja tijekom pripremnog rada, uključujući na stručnoj razini. Komisija bi, prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, trebala osigurati istovremen, pravovremen i odgovarajući prijenos relevantnih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.

²⁴ Odluka Vijeća 2008/871/EZ od 20. listopada 2008. o odobravanju Protokola o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš uz UN/ECE Konvenciju o procjeni utjecaja na okoliš u prekograničnom kontekstu donesenu 1991. u Espoo, u ime Europske zajednice (SL L 308, 19.11.2008., str. 33.).

²⁵ Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu (SL L 41, 14.2.2003., str. 26.).

²⁶ Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o osiguravanju sudjelovanja javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na okoliš i o izmjeni direktiva Vijeća 85/337/EEZ i 96/61/EZ s obzirom na sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu (SL L 156, 25.6.2003., str. 17.).

- (22) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za provedbu ove Direktive, Komisiji se trebaju dodijeliti provedbene ovlasti. Te se ovlasti trebaju izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća.²⁷
- (23) Države članice trebale bi donijeti pravila o kaznama primjenjivima na kršenje nacionalnih odredbi donesenih u skladu s ovom Direktivom i pobrinuti se da se ta pravila primjenjuju. Predviđene kazne trebale bi biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.
- (24) S obzirom na vrstu i opseg izmjena koje je potrebno primijeniti na Direktivu 2001/81/EZ, ta bi Direktiva trebala biti zamijenjena kako bi se poboljšala pravna sigurnost, jasnoća, transparentnost i pojednostavljenje zakonodavstva. Kako bi se osigurao kontinuitet u poboljšavanju kakvoće zraka, države članice trebale bi poštovati nacionalne gornje granice emisija utvrđene u Direktivi 2001/81/EZ dok nove nacionalne obveze smanjenja emisija utvrđene ovom Direktivom ne postanu primjenjive 2020.
- (25) Budući da države članice ne mogu u zadovoljavajućoj mjeri ostvariti cilj ove Direktive, naime osigurati visoku razinu zaštite zdravlja ljudi i okoliša, već se on može bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj Uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (26) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije o dokumentima s obrazloženjima²⁸, države članice obvezale su se da će, u opravdanim slučajevima, uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje zakonodavstva EU-a priložiti jedan ili više dokumenata u kojima će objasniti odnos između elemenata direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prijenos. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra prosljeđivanje takvih dokumenata opravdanim,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju ograničenja za države članice u vezi s atmosferskim emisijama zakiseljavajućih i eutrofičnih onečišćivača, prekursora ozona, primarnih čestica i prekursora sekundarnih čestica i ostalih onečišćivača zraka i zahtijeva se izrada nacionalnih programa kontrole onečišćenja zraka, njihovo donošenje i provedba te praćenje emisija onečišćivača i njihov učinak te izvješćivanje o njima.

Članak 2.

Područje primjene

Ova se Direktiva primjenjuje na emisije onečišćivača navedenih u Prilogu I. iz svih izvora prisutnih na državnom području država članica, njihovih isključivih gospodarskih područja i područja kontrole onečišćenja.

²⁷ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

²⁸ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „emisija” znači ispuštanje tvari iz točkastog ili difuznog izvora u atmosferu;
2. „prekursori ozona” znači dušikovi oksidi, nemetanski hlapljivi organski spojevi, metan i ugljični monoksid;
3. „ciljevi kakvoće zraka” znači granične vrijednosti, ciljne vrijednosti i obveze u pogledu koncentracije izlaganja za kakvoću zraka predviđene Direktivom 2008/50/EZ i Direktivom 2004/107/EZ Europskog parlamenta i Vijeća;²⁹
4. „dušikovi oksidi” (NO_x) znači dušikov oksid i dušikov dioksid, izraženi kao dušikov dioksid;
5. „nemetanski hlapljivi organski spojevi” (NMHOS) znači znači svi organski spojevi antropogene prirode, osim metana, koji mogu proizvoditi fotokemijske oksidacije reagirajući s dušikovim oksidima uz djelovanje sunčeve svjetlosti;
6. „PM_{2,5}” znači čestice koje prolaze kroz selektivni ulazni otvor definiran referentnom metodom uzorkovanja i mjerenja PM_{2,5}, EN 14907, s 50-postotnom učinkovitošću za aerodinamički promjer od 2,5 µm;
7. „nacionalna obveza smanjenja emisija” znači smanjenje emisija tvari izraženo kao postotak smanjenja emisije između ukupnih emisija nastalih tijekom bazne godine (2005.) i ukupnih emisija ispuštenih tijekom ciljne kalendarske godine koje država članica ne smije prekoračiti;
8. „ciklus polijetanja i slijetanja” znači ciklus koji uključuje kretanje zrakoplova po tlu (pri polasku i dolasku), polijetanje, uspinjanje, približavanje, slijetanje i sve ostale aktivnosti zrakoplova koje se odvijaju na visini nižoj od 3000 stopa;
9. „međunarodni pomorski promet” znači putovanja na moru i obalnim vodama plovila svih zastava, osim ribarskih plovila, koja odlaze s državnog područja jedne zemlje i dolaze na državno područje druge zemlje;
10. „područje kontrole emisija” znači posebno morsko područje utvrđeno u skladu s Prilogom VI. Međunarodnoj konvenciji o sprečavanju onečišćenja s brodova (MARPOL);
11. „područje kontrole onečišćenja” znači morsko područje koje ne prelazi 200 nautičkih milja od osnovnih linija od kojih se računa širina teritorijalnog mora koje je država članica uspostavila radi sprečavanja, smanjenja i kontrole onečišćenja s plovila u skladu s primjenjivim međunarodnim pravilima i normama;
12. „crni ugljik” znači ugljične čestice koje apsorbiraju svjetlost.

Članak 4.

Nacionalne obveze smanjenja emisija

1. Države članice dužne su ograničiti barem svoje godišnje antropogene emisije sumporovog dioksida (SO₂), dušikovih oksida (NO_x), nemetanskih hlapljivih organskih spojeva (NMHOS), amonijaka (NH₃), čestica (PM_{2,5}) i metana (CH₄) u

²⁹ Direktiva 2004/107/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o arsenu, kadmiju, živi, niklu i policikličkim aromatskim ugljikovodicima u zraku (SL L 23, 26.1.2005., str. 3. – 16.).

skladu s nacionalnim obvezama smanjenja emisija primjenjivima od 2020. i 2030., kako je navedeno u Prilogu II.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., države članice poduzimaju sve potrebne mjere koje ne podrazumijevaju nerazmjerne troškove kako bi ograničile svoje antropogene emisije SO₂, NO_x, NMHOS-a, NH₃, PM_{2,5} i CH₄ za 2025. Razine tih emisija utvrđuju se na temelju prodanoga goriva, putem linearnog smanjenja utvrđenog između njihovih razina emisija za 2020. i razina emisija definiranih obvezama smanjenja emisija za 2030.

Ako se emisije za 2025. ne mogu ograničiti u skladu s utvrđenim linearnim smanjenjem, države članice navode razloge za to u svojim izvješćima koja podnose Komisiji u skladu s člankom 9.

3. Sljedeće emisije ne uzimaju se u obzir u svrhu usklađivanja sa stavcima 1. i 2.:
 - (a) emisije zrakoplova koje nisu obuhvaćene ciklusom polijetanja i slijetanja;
 - (b) emisije na Kanarskim otocima, u francuskim prekomorskim departmanima, na Madeiri i Azorima;
 - (c) emisije nastale nacionalnim pomorskim prometom prema državnim područjima iz točke (b) ili od njih;
 - (d) emisije međunarodnog pomorskog prometa, ne dovodeći u pitanje članak 5. stavak 1.

Članak 5.

Fleksibilnosti

1. Radi usklađivanja s prijelaznim razinama emisija utvrđenima za 2025. u skladu s člankom 4. stavkom 2., i nacionalnim obvezama smanjenja emisija navedenih u Prilogu II. koje su primjenjive od 2030. za NO_x, SO₂ i PM_{2,5}, države članice mogu prebiti smanjenja emisija NO_x, SO₂ i PM_{2,5} ostvarena u sektoru međunarodnog pomorskog prometa s emisijama NO_x, SO₂ i PM_{2,5} koje su oslobođene iz drugih izvora tijekom iste godine, ako udovolje sljedećim uvjetima:
 - (a) smanjenja emisija ostvarena su na morskim područjima koja spadaju pod teritorijalna mora država članica, isključiva gospodarska područja ili područja kontrole onečišćenja ako su takva područja uspostavljena;
 - (b) donijele su i provele učinkovite mjere praćenja i inspekcije kako bi osigurale dobro funkcioniranje ove fleksibilnosti;
 - (c) provele su mjere kako bi postigle niže emisije NO_x, SO₂ i PM_{2,5} ostvarene u sektoru međunarodnog pomorskog prometa u odnosu na razine emisija koje bi se postigle usklađivanjem s normama Unije primjenjivima na emisije NO_x, SO₂ i PM_{2,5} te su na primjeren način kvantificirale dodatna smanjenja emisija koja proizlaze iz tih mjera;
 - (d) nisu prebile više od 20 % smanjenja emisija NO_x, SO₂ i PM_{2,5} izračunanih u skladu s točkom (c), uz uvjet da prebijanje nema za posljedicu nesukladnost s nacionalnim obvezama smanjenja emisija za 2020. navedenima u Prilogu II.
2. Države članice mogu zajednički provesti svoje obveze smanjenja emisija i prijelazne razine emisija metana navedene u Prilogu II. ako udovolje sljedećim uvjetima:

- (a) udovoljavaju svim primjenjivim zahtjevima i načinima donesenima na temelju zakonodavstva Unije, uključujući na temelju Odluke br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća;
 - (b) donijele su i provele učinkovite mjere praćenja i inspekcije kako bi osigurale dobro funkcioniranje zajedničke provedbe.
3. Države članice mogu uspostaviti prilagođene nacionalne evidencije emisija za SO₂, NO_x, NH₃, NMHOS i PM_{2,5} u skladu s Prilogom IV. ako bi primjena unaprijeđenog načina evidentiranja emisija prilagođenog novim znanstvenim saznanjima dovela do nesukladnosti s njihovim nacionalnim obvezama smanjenja emisija ili njihovim prijelaznim razinama emisija.
4. Države članice koje namjeravaju primijeniti stavke 1., 2. i 3. o tome izvješćuju Komisiju do 30. rujna godine koja prethodi predmetnoj godini izvješćivanja. U izvješću navode predmetne onečišćivače i sektore i, kada je moguće, razmjer utjecaja na nacionalne evidencije emisija.
5. Komisija uz pomoć Europske agencije za okoliš pregledava i procjenjuje udovoljava li primjena neke od fleksibilnosti za određenu godinu relevantnim zahtjevima i kriterijima.
- Ako Komisija nije uložila prigovor u roku od devet mjeseci od datuma primitka relevantnog izvješća navedenog u članku 7. stavcima 4., 5. i 6., predmetna država članica smatra da je primjena fleksibilnosti prihvaćena i valjana za tu godinu. Ako Komisija smatra da primjena neke od fleksibilnosti nije u skladu s primjenjivim zahtjevima i kriterijima, ona donosi odluku i izvješćuje državu članicu da se primjena fleksibilnosti ne može prihvatiti.
6. Komisija može donijeti provedbene akte u kojima se podrobno određuju pravila za korištenje fleksibilnosti kako je navedeno u stavcima 1., 2. i 3. te u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 14.

Članak 6.

Nacionalni programi kontrole onečišćenja zraka

1. Države članice izrađuju i donose nacionalni program kontrole onečišćenja zraka u skladu s Prilogom III. dijelom 2. kako bi se ograničile njihove godišnje antropogene emisije u skladu s člankom 4.
2. Pri izradi, donošenju i provedbi programa iz stavka 1. države članice:
- (a) procjenjuju u kojoj je mjeri vjerojatno da će nacionalni izvori emisija utjecati na kakvoću zraka na njihovim državnim područjima i u susjednim državama članicama koristeći se, prema potrebi, podacima i metodama izrađenima u okviru europskog programa praćenja i evaluacije (EMEP);
 - (b) uzimaju u obzir potrebu smanjenja emisija onečišćivača zraka radi ostvarenja usklađenosti s ciljevima kakvoće zraka na svojim državnim područjima i, prema potrebi, u susjednim državama članicama;
 - (c) daju prednost mjerama za smanjenje emisija crnog ugljika pri poduzimanju mjera radi ispunjavanja svojih nacionalnih obveza smanjenja za PM_{2,5};
 - (d) osiguravaju dosljednost s drugim relevantnim planovima i programima uspostavljenima u skladu sa zahtjevima iz nacionalnog zakonodavstva ili zakonodavstva Unije.

Države članice, u mjeri u kojoj je to potrebno, uključuju mjere za smanjenje emisija iz Priloga III. dijela 1. ili mjere koje imaju jednak utjecaj na okoliš, radi ispunjavanja nacionalnih obveza smanjenja emisija.

3. Nacionalni program kontrole onečišćenja zraka ažurira se svake dvije godine.
4. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., politike i mjere smanjenja emisija obuhvaćene nacionalnim programom kontrole onečišćenja zraka ažuriraju se u roku od 12 mjeseci u sljedećim slučajevima:
 - (a) zahtjevi iz članka 4. nisu ispunjeni ili postoji rizik njihova neispunjavanja;
 - (b) države članice odlučile su iskoristiti neku od fleksibilnosti iz članka 5.
5. Države članice se u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije savjetuju s javnošću i nadležnim tijelima na koja se, zbog njihovih posebnih ekoloških nadležnosti u području onečišćenja zraka, kakvoće i upravljanja na svim razinama, može odnositi provedba nacionalnih programa kontrole onečišćenja zraka, o nacrtu nacionalnog programa kontrole onečišćenja zraka i svim bitnim ažuriranjima prije njegova dovršenja. Prema potrebi osiguravaju se prekogranična savjetovanja u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije.
6. Komisija prema potrebi omogućuje izradu i provedbu programa razmjenom dobre prakse.
7. Komisija je u skladu s člankom 13. ovlaštena donositi delegirane akte radi prilagodbe Priloga III. dijela 1. tehničkom napretku.
8. Komisija može uspostaviti smjernice za izradu i provedbu nacionalnih programa kontrole onečišćenja zraka.
9. Komisija može provedbenim aktima također pobliže odrediti format i potrebne informacije koje se odnose na nacionalne programe kontrole onečišćenja zraka država članica. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja navedenim u članku 14.

Članak 7.

Evidencije emisija i predviđanja

1. Države članice pripremaju i svake godine ažuriraju nacionalne evidencije emisija za onečišćivače iz tablice A Priloga I., u skladu sa zahtjevima iz tog Priloga.

Države članice pripremaju i svake godine ažuriraju nacionalne evidencije emisija za onečišćivače iz tablice B Priloga I., u skladu sa zahtjevima iz tog Priloga.
2. Države članice pripremaju i svake dvije godine ažuriraju prostorno raščlanjene evidencije emisija, evidencije o velikim točkastim izvorima i predviđanja emisija za onečišćivače iz tablice C Priloga I., u skladu sa zahtjevima iz tog Priloga.
3. Evidencije emisija i predviđanja iz stavaka 1. i 2. popraćena su informativnim izvješćem o evidenciji, u skladu sa zahtjevima iz tablice D Priloga I.
4. Države članice koje primjenjuju fleksibilnost na temelju članka 5. stavka 1. uključuju sljedeće informacije i informativno izvješće o evidenciji predmetne godine:
 - (a) količinu emisija NO_x, SO₂ i PM_{2,5} koja bi nastala u nedostatku područja kontrole emisija;
 - (b) razinu smanjenja emisija koju je država članica postigla u svojem dijelu područja kontrole emisija u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (c);

- (c) mjeru u kojoj primjenjuju tu fleksibilnost;
 - (d) sve dodatne podatke koje država članica može smatrati primjerenima kako bi se Komisiji omogućilo da uz pomoć Europske agencije za okoliš izvrši potpunu procjenu uvjeta pod kojima je fleksibilnost primijenjena.
5. Države članice koje se odluče za fleksibilnost iz članka 5. stavka 2. dostavljaju posebno izvješće kojim se Komisiji omogućuje da pregleda i procijeni jesu li ispunjeni zahtjevi te odredbe.
 6. Države članice koje se odluče za fleksibilnost iz članka 5. stavka 3. uključuju informacije navedene u Prilogu IV. dijelu 4. u informativno izvješće o evidenciji predmetne godine te tako omogućuju Komisiji da pregleda i procijeni jesu li ispunjeni zahtjevi te odredbe.
 7. Države članice određuju evidencije emisija, uključujući prilagođene evidencije emisija, predviđanja emisija i informativna izvješća o evidencijama u skladu s Prilogom IV.
 8. Komisija uz pomoć Europske agencije za okoliš jednom godišnje na razini Unije određuje i ažurira evidencije emisija, predviđanja i informativno izvješće o evidenciji za sve onečišćivače navedene u Prilogu I., na temelju informacija iz stavaka 1., 2. i 3.
 9. Komisija je u skladu s člankom 13. ovlaštena donositi delegirane akte radi prilagodbe Priloga I. u pogledu rokova za izvješćivanje i prilagodbe Priloga IV. tehničkom i znanstvenom napretku.

Članak 8.

Praćenje utjecaja onečišćenja zraka

1. Države članice osiguravaju, ako je moguće, praćenje štetnih učinaka onečišćenja zraka na ekosustave u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu V.
2. Države članice prema potrebi koordiniraju praćenje utjecaja onečišćenja zraka s drugim programima praćenja uspostavljenima u skladu sa zakonodavstvom Unije, uključujući Direktivu 2008/50/EZ i Direktivu 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.³⁰
3. Komisija je u skladu s člankom 13. ovlaštena donositi delegirane akte radi prilagodbe Priloga IV. tehničkom i znanstvenom napretku.

Članak 9.

Izvješćivanje država članica

1. Države članice Komisiji dostavljaju svoje nacionalne programe kontrole onečišćenja zraka [u roku od tri mjeseca od datuma navedenog u članku 17., datuma koji unosi OPOCE] i ažurirane verzije svake dvije godine nakon toga.

Kada se nacionalni program kontrole onečišćenja zraka ažurira na temelju članka 6. stavka 4., predmetna država članica o tome obavješćuje Komisiju u roku od dva mjeseca.

³⁰ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

2. Države članice od 2017. dostavljaju svoje nacionalne evidencije emisija, predviđanja emisija, prostorno raščlanjene evidencije emisija, evidencije o velikim točkastim izvorima i izvješća iz članka 7. stavaka 1., 2. i 3. te, ako je primjereno, članka 7. stavaka 4., 5. i 6., Komisiji i Europskoj agenciji za okoliš u skladu s datumima izvješćivanja utvrđenima u Prilogu I.

To je izvješćivanje u skladu s izvješćivanjem tajništvu Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka.
3. Države članice o svojim nacionalnim emisijama i predviđanjima za CH₄ izvješćuju u skladu s Uredbom (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.³¹
4. Komisija uz pomoć Europske agencije za okoliš i država članica redovno revidira dostavljene podatke nacionalne evidencije emisija. Tom je revizijom obuhvaćeno kako slijedi:
 - (a) provjere kojima se želi ustanoviti jesu li dostavljene informacije transparente, točne, dosljedne, usporedive i potpune;
 - (b) provjere kojima se žele ustanoviti slučajevi u kojima su podaci iz evidencije pripremljeni na način koji nije dosljedan sa zahtjevima utvrđenima u okviru međunarodnog prava, posebno u okviru Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka;
 - (c) prema potrebi, izračun potrebnih tehničkih ispravaka, uz savjetovanje s državama članicama.
5. Države članice dostavljaju Komisiji i Europskoj agenciji za okoliš sljedeće informacije navedene u članku 8.:
 - (a) [do datuma navedenog u članku 17. – datum koji unosi OPOCE] i svake četiri godine nakon toga, položaj lokacija za praćenje i povezane praćene indikatore, i
 - (b) u roku od [jedne godine od datuma navedenoga u članku 17. – datum koji unosi OPOCE] i svake četiri godine nakon toga, izmjerene vrijednosti obveznih indikatora.

Članak 10.

Izvješća Komisije

1. Komisija najmanje svakih pet godina izvješćuje Europski parlament i Vijeće o napretku u pogledu provedbe ove Direktive, uključujući procjenu svojeg doprinosa u ostvarenju ciljeva ove Direktive.

Komisija u svakom slučaju dostavlja izvješće kako je prethodno navedeno za godinu 2025. te uključuje i informacije o postizanju prijelaznih razina emisija navedenih u članku 4. stavku 2. i razloge eventualnog nepostizanja tih razina. Utvrđuje potrebu za dodatnim mjerama uzimajući u obzir učinke provedbe na sektore.
2. Izvješća iz stavka 1. mogu uključivati procjenu ekoloških i društveno-gospodarskih utjecaja ove Direktive.

³¹ Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi klimatskih promjena na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 13.).

Članak 11.

Pristup informacijama

1. Države članice, u skladu s Direktivom 2003/4/EZ, osiguravaju aktivno i sustavno širenje sljedećih informacija javnosti njihovim objavljivanjem na javno dostupnim internetskim stranicama:
 - (a) nacionalni programi kontrole onečišćenja zraka i sve ažurirane verzije;
 - (b) nacionalne evidencije emisija i, ako je primjereno, prilagođene evidencije emisija, nacionalna predviđanja emisija i informativna izvješća o evidenciji te dodatna izvješća i informacije o kojima je Komisija obaviještena u skladu s člankom 9.
2. Komisija u skladu s Uredbom br. 1367/2006 Europskog parlamenta i Vijeća³² osigurava aktivno i sustavno širenje informacija javnosti objavljivanjem evidencija emisija, predviđanja i informativnih izvješća o evidenciji na razini Unije na javno dostupnim internetskim stranicama.

Članak 12.

Suradnja s trećim zemljama i koordinacija unutar međunarodnih organizacija

U cilju poboljšanja osnova za smanjenje emisija, Unija i države članice, prema potrebi, ostvaruju dvostranu i višestranu suradnju s trećim zemljama te koordinaciju unutar relevantnih međunarodnih organizacija kao što su Program Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP), Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE), Međunarodna pomorska organizacija i Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (ICAO), uključujući razmjenu podataka koji se odnose na tehnička i znanstvena istraživanja i razvoj.

Članak 13.

Izvršavanje delegiranih ovlasti

1. Ovlasti za donošenje delegiranih akata dodijeljene su Komisiji pridržavajući se uvjeta utvrđenih u ovom članku.
2. Delegiranje ovlasti navedenih u članku 6. stavku 7., članku 7. stavku 9. i članku 8. stavku 3. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje od datuma stupanja na snagu ove Direktive.
3. Europski parlament ili Vijeće mogu u bilo kojem trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 6. stavka 7., članka 7. stavka 9. i članka 8. stavka 3. Odlukom o opozivu okončava se delegiranje ovlasti navedeno u toj odluci. Ona počinje proizvoditi učinke dan nakon objave odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum koji je u njoj naveden. Odluka ne utječe na pravovaljanost delegiranih akata koji su već stupili na snagu.
4. Čim Komisija donese delegirani akt, istovremeno ga dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 6. stavkom 7., člankom 7. stavkom 9. i člankom 8. stavkom 3. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće ne izraze nikakve primjedbe u roku od dva mjeseca od obavješćivanja Europskog

³² Uredba (EZ) br. 1367/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o primjeni odredaba Aarhuške konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša na institucije i tijela Zajednice (SL L 264, 25.9.2006., str. 13.).

parlamenta i Vijeća o tom aktu ili ako prije isteka navedenog roka Europski parlament i Vijeće obavijeste Komisiju da nemaju primjedaba. Na zahtjev Europskog parlamenta ili Vijeća taj se rok produljuje za dva mjeseca.

Članak 14.

Postupak Odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za kvalitetu zraka osnovan člankom 29. Direktive 2008/50/EZ. Taj odbor smatra se odborom u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 15.

Kazne

Države članice donose pravila o kaznama primjenjivima na kršenje nacionalnih odredbi donesenih u skladu s ovom Direktivom i poduzimaju sve potrebne mjere da bi osigurale da se ta pravila primjenjuju. Predviđene kazne moraju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.

Članak 16.

Izmjena Direktive 2003/35/EZ

U Prilogu I. Direktivi 2003/35/EZ dodaje se sljedeće slovo (g);

„(g) članak 6. stavak 1. Direktive XXX/XX/EU Europskog parlamenta i Vijeća o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćivača i izmjeni Direktive 2003/35/EZ *

* SL L XX od XX.XX.XXXX., str. X.)”

Članak 17.

Prijenos

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do [osamnaest mjeseci nakon stupanja na snagu – datum koji unosi OPOCE].
One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.
Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.
2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 18.

Stavljanje izvan snage i prijelazne odredbe

1. Direktiva 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća stavlja se izvan snage s učinkom od [datum naveden u članku 17. ove Direktive – datum koji unosi OPOCE].
Međutim, sljedeće odredbe Direktive stavljene izvan snage i dalje se primjenjuju:
(a) članak 1. i Prilog I. do 31. prosinca 2019.;

- (b) članak 7. stavci 1. i 2. i članak 8. stavak 1. do [datum naveden u članku 17. ove Direktive – datum koji unosi OPOCE].

Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu VI.

2. Države članice mogu do 31. prosinca 2019. primjenjivati članak 5. stavak 3. ove Direktive u vezi s gornjim granicama iz članka 4. i Priloga I. Direktivi 2001/81/EZ.

Članak 19.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 20.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik